MASS-MEDIA CA FACTOR EDUCATIV

Cătălina ROTARI,

studentă, anul II, Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării

CZU: 659.3:37 rotaricat@gmail.com

În societatea modernă, mass-media deține o poziție activă, cu influențe multiple, fiind un elementul cheie al educației nonformale și informale. Impactul educativ al mass-media s-a amplificat odată cu dezvoltarea tehnologiilor informaționale. Societatea este mereu preocupată de interacțiunile dintre cele două domenii, deoarece impactul pe care comunicarea de masă îl are asupra personalității oamenilor nu poate fi subestimat. Lipsa mass-mediei sau restricțiile severe în acest domeniu ar putea avea consecințe semnificative. Media oferă informații, facilitează dialogul și promovează schimbul de idei în societate. Ea contribuie la formarea opiniei publice, influențează percepțiile și oferă o platformă pentru o varietate de voci și perspective.

Totuși, este important să menționăm că în unele situații, suprasaturația sau influența excesivă a mass-mediei poate genera și ea probleme, cum ar fi manipularea informațiilor sau polarizarea opiniei publice. Este esențial să avem o medie echilibrată, care să ofere informații credibile și diverse, să încurajeze gândirea critică și să promoveze o dezbatere sănătoasă în societate.

Tema mass-mediei ca factor educativ a fost studiată de către diverse entități academice și organizații, precum în disciplinei „Educație pentru media” în școlile din Republica Moldova. De asemenea, există cercetări științifice care analizează rolul mass-mediei în educație și impactul acesteia asupra societății. Loretta Handrabura și Natalia Grîu care au studiat și scris despre „Educaţia pentru media în contextul competenţelor pentru secolul al XXI-lea” și „Introducere în sistemul mass-media” de Mihai Coman, sunt doar câțiva dintre cei care au scris la această temă. Astfel, tema mass-mediei ca factor educativ este abordată atât în mediul academic, cât și în cel practic, fiind subiectul unui interes considerabil din partea comunității științifice și educaționale.

În 1978, UNESCO defineşte cinci funcţii ale mass-mediei, exercitate la nivel individual, social şi internaţional:

1) funcţia de informare (colectarea şi tratarea informaţiilor) asigură transparenţa raporturilor sociale şi difuzarea elementelor de cunoaştere, de judecată şi de opinie necesare înţelegerii mediului social înconjurător.

2) funcţia de persuasiune, motivaţie şi interpretare legată de exercitarea controlului social, organizarea activităţilor colective, asigurarea coerenţei acţiunilor publice şi de efortul de convingere şi conducere pentru atingerea unor obiective comune.

3) funcţia de educaţie şi de transmitere a moştenirii sociale şi culturale este exercitată în vederea finalităţii informării şi educaţiei, informaţiile procurând datele şi trezind curiozitate faţă de probleme a căror întelegere, conştientizare şi soluţionare sunt favorizate de educaţie.

4) funcţia de socializare menită să faciliteze participarea indivizilor şi colectivităţilor la viaţa publică, la elaborarea şi luarea deciziilor; schimbul şi difuzarea informaţiilor facilitează interacţiunea socială şi permit oamenilor să ia parte la soluționarea problemelor [1].

5) funcţia de loisir (petrecere a timpului liber) şi de divertisment se exercită în modalităţi diverse, depinzând de varietatea contextelor culturale si a gradelor de evoluţie, fiind legată de îmbunătăţirea calităţii vieţii.

Republica Moldova, cu o cultură bogată și o diversitate socială, reflectă dinamică complexă a mass-mediei. Moldova se confruntă cu provocări și oportunități distinctive, iar mass-media joacă un rol crucial în influențarea modului în care acestea sunt percepute și gestionate.

În studiul nostru, am analizat trei surse media educaționale din Republica Moldova, cu scopul de a vedea cum mass-media educă publicul și cum acestea influențează opinia publică. Surselele educaționale analizate sunt:

1. Emisiunea televizată „Purtătorii de Cultură", difuzată la Moldova 1.
2. „Zuper Amicii": O nouă emisiune pentru copii, la Radio Moldova.
3. Podcastul „cuMINTE" despre dezinformarea din media, tehnici de manipulare și știrile false.

În concluzie menționăm că, mass media poate avea atât efecte pozitive, cât și negative asupra populației, în special, asupra copiilor și tinerilor. Așadar, mass-media poate juca un rol semnificativ ca factor educativ, oferind informații, acces la cunoștințe, promovând diversitatea și toleranța, dezvoltând gândirea critică și oferind divertisment educativ. Este important ca oamenii să consume mass-media în mod responsabil și să își formeze propriile opinii, bazate pe o analiză rațională a informațiilor disponibile.

Recomandările generale legate de utilizarea mass-mediei ca factor educativ sunt următoarele:

1. Promovarea unei abordări critice: Este important ca toate persoanele, indiferent de vârstă, să fie încurajate să analizeze și să evalueze conținutul media în mod critic, să recunoască diferitele perspective și să dezvolte abilități de gândire critică.
2. Monitorizarea timpului petrecut în fața ecranelor: Pentru toate vârstele, este recomandabil să se monitorizeze și să se limiteze timpul petrecut în fața ecranelor, având în vedere impactul pe care-l poate avea asupra sănătății și a comportamentului.

Referinte:

1. Raportul interimar asupra problemelor comunicării în societatea modernă, Comisia internațională UNESCO de studiere a comunicării contemporane, 1978

Recomandat
***Liliana POȘTAN**, dr., conf. univ.*